

Východiska zpracování místní energetické koncepce (dále jen MEK)

A. Přehled východisek

Místní energetická koncepce (**MEK**) je klíčovým strategickým dokumentem obce, jehož cílem je **efektivně plánovat a řídit místní energetické potřeby** s důrazem na **zvýšení energetické soběstačnosti**, **snížení energetické náročnosti** a podporu využívání **obnovitelných zdrojů energie (OZE)**.

MEK poskytuje rámec pro přijetí konkrétních opatření, která vedou ke snižování emisí **CO₂**, redukci nákladů na energie a naplňování ekologických a legislativních cílů v souladu s českou i evropskou legislativou.

Autoři MEK se při tvorbě řídili několika zásadními požadavky:

- 1) METODIKA MINISTERSTVA PRŮMYSLU A OBCHODU ČR (MPO)**, která určuje postupy a doporučené standardy pro efektivní zpracování koncepce.
- 2) ZADÁVACÍ DOKUMENTACE**, která specifikovala požadavky na rozsah a obsah dokumentu.
- 3) ČESKÁ A EVROPSKÁ LEGISLATIVA**, která stanovuje konkrétní povinnosti a standardy v oblasti energetiky (**podrobněji viz kapitola níže**).
- 4) PRIORITY STANOVENÉ PŘEDSTAVITELI OBCE**, a to zejména
 - **důraz na vyvážený přístup** mezi **snižováním emisí CO₂**, podporou **energetické nezávislosti** a zvýšením podílu **OZE**.
 - **dodržení přístupu dle zásad řádného hospodáře**, což zajišťuje, že navržená opatření budou nejen ekologicky přínosná, ale i ekonomicky návratná a dlouhodobě finančně udržitelná pro obec.

B. Legislativní východiska

V rámci zpracování Místní energetické koncepce (MEK) byly uplatněny všechny zásadní legislativní předpisy a povinnosti, které obcím ukládají české a evropské energetické směrnice a zákony. Tento přehled obsahuje aktuální právní normy a plánované změny, které obcím stanovují jasné cíle, harmonogramy a závazky v oblasti energetiky.

MEK je tak zpracován v souladu s moderní energetickou strategií EU a klimatickými cíli, které podporují využívání obnovitelných zdrojů a dosažení klimatické neutrality do roku 2050.

I. Přehled hlavních zákonných povinností obce v oblasti nové energetiky

Hlavní konkrétní povinnosti, které by obce měly respektovat a které byly začleněny do koncepce, zahrnují:

1. **Integrace obnovitelných zdrojů energie (OZE):** Nové a renovované budovy by měly být vybaveny solárními technologiemi tam, kde je to technicky a ekonomicky možné. Od roku 2033 budou muset obce zdůvodnit absenci fotovoltaiky na veřejných budovách s potenciálem pro její využití.
2. **Renovace veřejných budov:** Povinnost renovovat alespoň 3 % podlahové plochy veřejných budov ročně za účelem zvýšení energetické účinnosti, přičemž cílem je dosáhnout 15% snížení spotřeby energie do roku 2030.
3. **Zavedení energetického managementu:** Obce, které implementují systém energetického managementu, získávají výhodu při systematickém zlepšování energetické účinnosti.
4. **Podpora sdílení elektřiny:** Předpokládá se aktivní účast obcí v projektech komunitní energetiky a podpora sdílení elektřiny v souladu legislativou Lex OZE II. a budoucí III.
5. **Propagace energetických úspor:** Obce mají povinnost vzdělávat občany o možnostech snižování energetické spotřeby a podporovat projekty zaměřené na energetickou účinnost.
6. **Průkaz energetické náročnosti budov (PENB):** Povinnost zajistit PENB pro nové, renovované budovy, budovy veřejné správy nad 250 m², a také při prodeji či pronájmu budov, přičemž tento průkaz má platnost 10 let nebo do zásadní změny ovlivňující energetickou náročnost budovy.
7. **Prevence energetické chudoby:** Obce mají podporovat opatření pro ochranu energeticky zranitelných obyvatel, zejména v oblasti zvyšování energetické účinnosti a spolupráce s charitativními organizacemi.

II. Podrobný přehled legislativních povinností obce

1. Integrace obnovitelných zdrojů energie (OZE) do nových a renovovaných budov

Obce mají povinnost vybavit nové a renovované budovy fotovoltaickými systémy nebo jinými OZE, pokud je instalace technicky a ekonomicky proveditelná. Od roku 2033 budou muset obce zdůvodnit absenci fotovoltaiky na veřejných budovách, kde je pro ni vhodný technický a ekonomický potenciál.

- **Cíl a povinnost:** Zajištění energetické soběstačnosti obce. Obce musí uvést důvody, pokud na budovách instalace fotovoltaiky chybí.

- **Legislativní opora:** Balíček Fit for 55 (unijní předpis), Zákon č. 458/2000 Sb., energetický zákon (transponovaný předpis); Lex OZE III, plánovaný na rok 2024 (transponovaný předpis).

2. Renovace veřejných budov – minimálně 3 % podlahové plochy ročně

Obce jsou povinny renovovat minimálně 3 % podlahové plochy veřejných budov ročně za účelem zlepšení energetické účinnosti a dosažení 15% snížení spotřeby energie ve veřejném sektoru do roku 2030. Renovace by měly být zaměřeny na prvky s největším potenciálem energetických úspor, jako je zateplení, výměna oken a modernizace vytápění.

- **Cíl a standard renovací:** Cílem je dosažení minimální energetické třídy C po renovaci.
- **Legislativní opora:** Směrnice EPBD (2018/844/EU) (unijní předpis), Vyhláška č. 264/2020 Sb., o energetické náročnosti budov (transponovaný předpis).

3. Zavedení energetického managementu

Implementace systému energetického managementu usnadňuje průběžné sledování energetické spotřeby a podporuje dlouhodobé snižování energetické náročnosti. Pro malé obce je obvykle zaváděn jako služba externího energetického manažera v rozsahu dle potřeb.

- **Povinnost a výjimka:** Obce, které zavádějí systém energetického managementu, jsou osvobozeny od povinnosti pravidelných auditů na všech objektech, které jsou do tohoto systému zahrnuty.
- **Legislativní opora:** Balíček Fit for 55 (unijní předpis), Zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií (transponovaný předpis).

4. Podpora sdílení elektřiny v rámci komunitní energetiky

Připravovaná legislativa Lex OZE III umožní obcím zapojit se do komunitní energetiky, čímž podpoří sdílení elektřiny mezi veřejnými a soukromými subjekty. Tento zákon má posílit možnosti obcí v oblasti energetické soběstačnosti a snížit náklady na energie.

- **Cíl sdílení energie:** Zajistit lokální energetickou soběstačnost a snížit náklady na energie.
- **Legislativní opora:** Balíček Fit for 55 (unijní předpis), Lex OZE III, plánovaný na rok 2024 (transponovaný předpis).

5. Propagace energetických úspor mezi občany

Obce mají povinnost aktivně informovat a vzdělávat občany o možnostech snižování energetické spotřeby a podporovat projekty zaměřené na energetickou účinnost. Tuto osvětu mohou obce financovat například z programu MPO EFEKT.

- **Možnosti financování a podpora:** Program MPO EFEKT nabízí dotace na osvětu a vzdělávání v oblasti energetických úspor.

- **Legislativní opora:** Směrnice o energetické účinnosti (2012/27/EU) (unijní předpis).

6. Povinnost získat Průkaz energetické náročnosti budov (PENB)

PENB je vyžadován pro všechny nové budovy, významně renovované budovy, a také pro veřejné budovy nad 250 m². Průkaz musí být aktualizován každých 10 let nebo při zásadní změně ovlivňující energetickou náročnost budovy.

- **Platnost a podmínky:** Průkaz platí po dobu 10 let, povinnost platí pro všechny klíčové obecní budovy.
- **Legislativní opora:** Zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií (transponovaný předpis), Směrnice EPBD (unijní předpis).

7. Prevence energetické chudoby

Obce musí realizovat opatření na ochranu energeticky zranitelných domácností, zejména v oblasti zvyšování energetické účinnosti a snižování spotřeby energií v domácnostech s nízkými příjmy. Tato opatření často zahrnují spolupráci s charitativními organizacemi.

- **Cíl opatření:** Zlepšení dostupnosti energetických úspor a ochrana zranitelných obyvatel.
- **Legislativní opora:** Směrnice o energetické účinnosti (2012/27/EU) (unijní předpis).

III. Povinnosti obcí - závěrečné shrnutí

Tyto povinnosti a opatření mají za cíl nejen snížení emisí a dosažení klimatické neutrality do roku 2050, ale i posílení energetické bezpečnosti a udržitelnosti.

Implementace těchto pravidel je klíčová pro dlouhodobý rozvoj obcí a přístup k finančním zdrojům EU na podporu udržitelné energetiky.

Bude docházet k postupnému zpříšňování povinností – viz příklad FVE na budovách obce:

Podle nově přijaté **směrnice o energetické náročnosti budov (EPBD)** bude od roku **2026 povinností** pro členské státy EU zajistit instalaci **solárních panelů na nových veřejných budovách** a budovách, které procházejí významnou renovací. Toto opatření se postupně rozšíří: do roku **2027** na veřejné a komerční budovy procházející renovacemi, do **2029** na nové rezidenční budovy a do **2030** na již existující veřejné budovy s určitou podlahovou plochou.

Od roku 2033 platí, že obce budou povinny **zdůvodnit absenci solárních panelů** na budovách, pokud budou mít technický a ekonomický potenciál pro jejich využití. Tato opatření jsou

součástí širší strategie EU v rámci **balíčku Fit for 55**, která má za cíl snížit emise skleníkových plynů a zvýšit podíl obnovitelné energie. Pokud jde o transpozici do české legislativy, aktuálně není přesné datum známo, ale vzhledem k povaze evropských směrnic a implementačním lhůtám se očekává, že ČR bude muset přizpůsobit své zákony tak, aby plnily tyto závazky do stanovených termínů, což by mohlo být do **konce roku 2025**.

Východiska pro optimální sestavení Energetického akčního plánu

Úvod

Akční plán Místní energetické koncepce (MEK) je část dokumentu navazující na strategické cíle stanovené v širší koncepci MEK. Slouží k přetvoření těchto strategických cílů do konkrétních, realizovatelných kroků, které pomáhají obcím optimalizovat spotřebu energie, zvyšovat energetickou soběstačnost a snižovat uhlíkovou stopu. Obvykle se akční plán zpracovává na období **5 let**, během kterého jsou vytyčeny měřitelné cíle a stanoveny mechanismy pro sledování jejich plnění.

Účel akčního plánu a rizika nevyváženého plánu

Akční plán má zásadní význam pro řízení energetických zdrojů a zajištění efektivní implementace opatření. **Příliš obecný plán** nedává jasný návod k realizaci, což snižuje jeho účinnost. Naopak **příliš rozsáhlý nebo ambiciózní plán** může být finančně a technicky nezvládnutelný. Nerealizování bodů z akčního plánu může vést k sankcím a ztrátě dotačních prostředků.

Východiska pro sestavení vyváženého akčního plánu

1. Zařazení povinných opatření:

- **Základem plánu by měla být opatření, která jsou pro obec povinná** dle platných právních předpisů, popřípadě opatření, která jsou natolik osvědčená, že jsou povinná v kontextu, že jejich nezavedení znamená porušení povinnosti řádného hospodáře.

Patří sem zajištění **energetických auditů a PENB pokud jsou povinné**, instalace **FVE s BESS** s chytrým řízením, energetický management jako systém řízení i SW a přechod na **LED osvětlení u veřejného osvětlení i v budovách**, blíže viz níže.

- **Legislativní podpora:** Tyto povinnosti vycházejí ze zákona č. **406/2000 Sb.**, vyhlášky č. **264/2020 Sb.** a směrnic **EPBD** a balíčku **Fit for 55**.

2. Opatření s doporučením specialisty pro konkrétní budovy ve vlastnictví obce:

- Do akčního plánu je vhodné zařadit opatření doporučená energetickým specialistou, pro některou z budov, ale pouze tehdy, pokud je toto opatření zaměřeno na energetické úspory. a obec má již zpracovanou **studii**

Stránka 5 z 25

proveditelnosti či projekt, a pokud existuje aktuální dotační podpora. V opačném případě bude opatrnější zařadit pouze do zásobníku opatření a do akčního plánu dát pouze zpracování studie proveditelnosti.

- **Legislativní podpora:** Podpora obnovitelných zdrojů a energetických úložišť je zakotvena v evropských směrniciích, které mají za cíl zvýšit podíl OZE a podpořit energetickou soběstačnost.

3. Prioritizace a realistické cíle:

- Plán by měl obsahovat konkrétní a dosažitelné cíle odpovídající finančním a technickým možnostem obce. To zajistí efektivní kontrolu a umožní úpravy plánu během jeho pětileté implementace.
- **Důraz na praktické implementace:** např. opatření, jako je zavedení **automatické regulace topné soustavy**, pomáhají snížit spotřebu energie a zajistit úspory s velmi dobrou návratností.

4. Vyhnutí se nadbytečným opatřením:

- Akční plán by neměl obsahovat opatření s nízkým přínosem nebo vysokou administrativní náročností, pokud nepřinášejí významné výsledky. Taková opatření mohou být umístěna do **zásobníku opatření** a realizována jen za podmínek příznivého výsledku studie proveditelnosti a dostupného financování.
- **Legislativní podpora:** Balíček **Fit for 55** a další evropské směrnice jasně definují klíčové oblasti, na které by se obce měly zaměřit.

Sankce za nesplnění akčního plánu

Nedodržení opatření uvedených v akčním plánu může vést k **finančním postihům**, které mohou činit až několik set tisíc korun (krácení dotace na místní energetickou koncepci, sankce za nedodržení mít audit či PENB podle zákona č. **406/2000 Sb.** apod.)

Dalším rizikem je **omezení přístupu k evropským dotacím** a podpora z fondů zaměřených na energetiku, jako je **Modernizační fond**. Neplnění klimatických cílů může také vyústit v řízení ze strany EU o porušení práva, což by mělo negativní dopad na budoucí rozpočtové a rozvojové plány obce.

Shrnutí

Akční plán slouží k přetvoření strategických cílů MEK do konkrétních, realizovatelných kroků, které pomáhají obcím optimalizovat spotřebu energie, zvyšovat energetickou soběstačnost a snižovat uhlíkovou stopu.

Minimalistická verze plánu by měla zahrnovat povinná opatření podle zákona a směrnic (viz níže).

Další opatření lze do plánu zařadit pouze na základě doporučení specialistů, dostupnosti studií proveditelnosti a dotační podpory.

Vyvážený akční plán s realistickými cíli zajišťuje splnění legislativních požadavků a minimalizuje riziko sankcí a finančních ztrát.

Strategie na vytvoření vyváženého Energetického akčního plánu

Autoři MEK si kladli jako jednu z hlavních priorit vyhodnocení a predikci zákonných opatření, která budou v následujících min. 3 letech transponována do české legislativy na základě již schválených směrnic EU. Doporučujeme budoucí povinnosti pro obce nepodceňovat a naopak využít současných dotačních možností k včasné realizaci snižování energetické náročnosti i uhlíkové stopy, protože cíle jsou v této oblasti opravdu náročné.

Energetický akční plán by měl obsahovat opatření, která pomohou obcím splnit zákonné povinnosti a přispět ke zvýšení energetické účinnosti, využití obnovitelných zdrojů energie (OZE) a snížení emisí CO₂.

Doporučené priority pro sestavení Energetického akčního plánu

- **Efektivní využívání energie:** Snižování energetické náročnosti budov, optimalizace spotřeby a údržby.
- **Zvyšování energetické soběstačnosti:** Důraz na obnovitelné zdroje, využití lokálních zdrojů (např. FVE, komunitní energetika).
- **Ekologické a klimatické cíle:** Omezení emisí, zlepšení kvality ovzduší a ochrana klimatu.
- **Finanční a ekonomická efektivita:** Prioritizace projektů s nízkou nákladovostí, vysokou návratností a možností využití dotací.

Níže uvádíme přehled klíčových opatření s doplněním legislativní podpory a uvedením, jaké povinnosti pomáhají plnit.

1. Zvýšení lokální výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie (OZE) - FVE

f) Legislativní předpisy: Podle zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, a zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie.

g) Splnění povinnosti: Podporuje plnění národních klimatických závazků, snižuje uhlíkovou stopu obce a přispívá k plnění požadavků EU na snižování emisí.

2. Maximalizace lokálního využití elektřiny z OZE - Bateriové úložiště energie (BESS)

f) Legislativní předpisy: Nařízení EU 2018/2001 o podpoře využívání energie z OZE a zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií.

g) Splnění povinnosti: Podporuje cíl EU na dosažení vyššího podílu OZE v rámci celkové energetické bilance obce a snižuje spotřebu elektřiny ze sítě.

3. Komunitní sdílení elektřiny

f) Legislativní předpisy: Zákon č. 458/2000 Sb. (energetický zákon) a nařízení EU o energetických společenstvích.

g) Splnění povinnosti: Podpora místní energetické nezávislosti a úspory pro občany v souladu s cíli EU pro komunitní energetiku.

4. Zlepšení energetické účinnosti budov dle doporučení energetického specialisty

f) Legislativní předpisy: Zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií.

g) Splnění povinnosti: Naplnění povinnosti zlepšování energetické účinnosti dle evropských směrnic a snížení nákladů na energie.

5. Energetický management a energetický manažer na částečný úvazek

f) Legislativní předpisy: Zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií.

g) Splnění povinnosti: Povinnosti dle zákona o energetické náročnosti budov, efektivní řízení energetických zdrojů obce.

6. Aktualizace průkazů energetické náročnosti budov (PENB)

f) Legislativní předpisy: Zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií.

g) Splnění povinnosti: Povinnost dle zákona a prováděcích vyhlášek.

7. Výměna osvětlení za LED technologie (s prioritou u veřejného osvětlení)

c)

f) Legislativní předpisy: Směrnice EU 2012/27/EU o energetické účinnosti a zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií.

g) Splnění povinnosti: Snížení spotřeby energie v souladu s cíli EU a zákonnými požadavky na úsporu energie v obcích.

Závěr

Implementaci těchto opatření doporučujeme pro splnění energetických a klimatických cílů obce. Posilují energetickou soběstačnost, zvyšují efektivitu provozu veřejných budov a umožňují vykazování splnění povinností dle evropské a české legislativy.

Dotace a programy týkající se opatření Místní energetické koncepce (MEK)

1.) Místní energetická koncepce (MEK)

MPO Efekt (NPO)

Popis dotace	Účelem programu je podpora zpracování Místní energetické koncepce obce/regionu.
Na co lze čerpat	Výdaje na komplexní zpracování Místní energetické koncepce
Kdo může čerpat	Obce, dobrovolné svazky obcí
Kolik může projekt získat	450 000 – 550 000 Kč
Procent podpory	85-95 %
Příjem žádostí do	30.06.2025

2.) Finanční podpory (dotace) pro obce a veřejný sektor

Operační program Životní prostředí (2021-2027) OPŽP je v jedné ze svých prioritních os zaměřen na investiční podporu snižování energetické náročnosti veřejných budov a infrastruktury, systémů technologické spotřeby energie, výstavbu nových veřejných budov, které budou splňovat parametry pro pasivní nebo plusové budovy, s cílem snížení konečné spotřeby energie, podpory OZE, zlepšení kvality vnitřního prostředí budov a zvýšení adaptability budov/infrastruktury na změnu klimatu a celkově snížit objem emisí skleníkových plynů produkovaných v sektoru budov. Výše podpory je až 60 %.

Integrovaný regionální operační program 2021-2027 cílí na investiční podporu pořízení dopravních prostředků veřejné dopravy na alternativní pohon. Opatření povede ke zvýšení míry náhrady vozidel na konvenční pohon s nižší účinností motorů a zavádění nových vozidel na alternativní pohon s komparativně vyšší účinností, čímž přímo povede ke zvyšování energetické účinnosti a dosažení úspor energie v sektoru dopravy. Žádost je možné podat ve výzvě Zelená infrastruktura měst a obcí.

Modernizační fond podporuje zlepšení energetické účinnosti ve veřejných budovách a infrastruktuře, modernizace soustav veřejného osvětlení, například pro zlepšení vlastností obálky budov, realizace systémů nuceného větrání s rekuperací odpadního tepla, ale i

realizace dobíjecí stanice pro vozidla na elektropohon. Dále podporují rozvoj komunální energetiky. Malé obce s počtem obyvatel do 3000 mohou čerpat podporu na pořízení fotovoltaických systémů na střechy a přístřešky veřejných budov, a to včetně ukládání energie, souvisejících rekonstrukcí střech a vnitřních rozvodů či pořízení systémů na řízení spotřeby energie. Větší obce mají k dispozici podporu na pořízení fotovoltaických panelů na střechy a přístřešky nejen veřejných, ale i komerčních budov a veřejné pozemky. Navíc mohou dotací pokrýt náklady na zařízení na ukládání jak elektrické, tak tepelné energie a její řízenou spotřebu.

Operační program spravedlivá transformace primárně cílí na zmírnění socioekonomických dopadů zelené transformace v rámci Karlovarského, Moravskoslezského a Ústeckého kraje. Ačkoliv podpora energetické účinnosti není hlavním cílem programu, prostředky programu lze čerpat i právě pro tyto účely. Program konkrétně podporuje investice do zařízení využívajících energie z obnovitelných zdrojů nebo rekonstrukce a modernizace sítí dálkového vytápění, stejně tak jako investice do výroby tepla výhradně na základě obnovitelných zdrojů energie.

Program Nová zelená úsporám se nově zaměřuje taky na podporu snižování energetické náročnosti bytových domů ve vlastnictví obcí, krajů, příspěvkových organizací, veřejné správy, škol, nadací, církve a náboženských společností. Podporovány jsou dílčí i komplexní renovace jako je zateplení, výměna zdrojů tepla, využití tepla z odpadní vody, příprava teplé vody, instalace fotovoltaického systému a řízeného větrání s rekuperací. Čerpat příspěvek je ale také možné na hospodaření s dešťovou vodou, výstavbu zelených střech a výstavbu dobíjecích stanic pro elektromobily a u bytových domů.

Relevantní komponenty **Národního plánu obnovy** cílí na snížení energetické náročnosti budov ve vlastnictví organizačních složek státu a na zvýšení energetické účinnosti systémů veřejného osvětlení. Pro budovy organizačních složek státu a ve vlastnictví veřejných subjektů přichází v úvahu například stavební úpravy zlepšující tepelně-technické vlastnosti obvodových konstrukcí, výměna energeticky neefektivních zdrojů vytápění, chlazení nebo přípravy teplé užitkové vody, instalace fotovoltaických systémů či využívání odpadního tepla. Pokud jde o soustavy veřejného osvětlení, dotace se týká jejich rekonstrukcí vedoucích k energetickým úsporám. Dotace je přitom také určena na přípravu kabeláže pro dobíjecí body infrastruktury pro udržitelnou mobilitu.

Vybrané výzvy:

Komunální FVE na veřejných budovách pro malé obce (RES+ výzva č. 3/2024 z Modernizačního fondu)

Popis dotace	V rámci dotační výzvy RES+ č. 3/2024 z Modernizačního fondu budou podpořeny fotovoltaické elektrárny s akumulací i bez na celém území České republiky.
Na co lze čerpat	FVE panely, měniče, akumulace energie, vynucené rekonstrukce střech, modernizace elektroinstalace, odborný dozor
Kdo může čerpat	obce na území ČR s maximálním počtem 3000 obyvatel
Kolik může projekt získat	určuje se výpočtem dle parametrů projektu
Procent podpory	max. 75 % celkových způsobilých výdajů projektu
Příjem žádostí do	31.12.2024

Modernizace veřejného osvětlení (PUBGRID výzva č. 1/2024 Modernizačního fondu)

Popis dotace	Modernizační fond ve výzvě RES + č.+ /2024 podpoří komplexní obnovu a modernizaci soustav veřejného osvětlení s cílem snížení konečné spotřeby energie, úspor primární energie z neobnovitelných zdrojů v obcích v národních parcích.
Na co lze čerpat	Rekonstrukce a modernizace soustav veřejného osvětlení, modernizace světelných zdrojů, regulace světelného toku, automatizace, optimalizace řízení a monitorování provozu soustavy veřejného osvětlení
Kdo může čerpat	Obce v národních parcích
Kolik může projekt získat	Až 230 mio CZK
Procent podpory	Až 75% celkový způsobilých výdajů projektu
Příjem žádostí do	28.02.2025

Energetické úspory na veřejné infrastruktuře (OPŽP, výzvy č. 77 a 78)

Popis dotace	OPŽP v rámci těchto výzev podpoří komplexní projekty, kdy hlavní opatření směřuje do revitalizace budov s cílem snížení konečné spotřeby energie v kombinaci se zlepšením kvality vnitřního prostředí, podporou OZE nebo přizpůsobením budovy změně klimatu.
Na co lze čerpat	Snížení energetické náročnosti budov, využití systémů pro užití odpadního tepla, systémů nuceného větrání, rekonstrukce otopné soustavy, rekonstrukce teplovodních rozvodů, zavedení energetického managementu.
Kdo může čerpat	Veřejný sektor mimo hl.m. Prahy
Kolik může projekt získat	Individuálně, podle rozsahu projektu a rozsahu úspor.
Procent podpory	Určuje se stanoveným výpočtovým nástrojem,
Příjem žádostí do	30.06.2025

Snížení energetické náročnosti veřejných budov (OPŽP, výzvy č.56 a 57)

Popis dotace	Výzva pro dále určené méně rozvinuté regiony a přechodové regiony se vztahuje se na podporu revitalizace budov veřejného sektoru s cílem snížení konečné spotřeby energie a úspory primární energie z neobnovitelných zdrojů, podpory OZE a zlepšení kvality vnitřního prostředí budov.
Na co lze čerpat	Snížení energetické náročnosti budov, využití systémů pro užití odpadního tepla, systémů nuceného větrání, rekonstrukce otopné soustavy, rekonstrukce teplovodních rozvodů, zavedení energetického managementu.
Kdo může čerpat	Veřejný sektor v rámci ITI Karlovarské, Liberecko-Jablonecké, Olomoucké a Zlínské aglomerace (výzva 56) a přechodové regiony Pražské metropolitní oblasti (mimo hl.m. Prahy) a ITI Českobudějovické aglomerace.
Kolik může projekt získat	Individuálně, podle rozsahu projektu a rozsahu úspor.
Procent podpory	Určuje se stanoveným výpočtovým nástrojem,
Příjem žádostí do	31.03.2025

Obnovitelné zdroje energie pro veřejné budovy (OPŽP, výzva č.58)

Popis dotace	Výzva pro dále určené regiony se vztahuje se na výstavbu a rekonstrukci obnovitelných zdrojů energie pro veřejné budovy
Na co lze čerpat	Výměna zdroje pro vytápění využívající fosilní paliva nebo elektrickou energii za TČ, kotel na biomasu, zařízení na kombinovanou výrobu elektřiny a tepla či chladu využívající OZE. Součástí projektu může být rekonstrukce otopné soustavy. Dále na instalaci FVE, rekonstrukci či výměnu stávajícího OZE, zavedení energetického managementu. Předkládány mohou být i projekty výstavby a rekonstrukce OZE pro zajištění dodávek systémové energie do veřejného sektoru.
Kdo může čerpat	Veřejný sektor v rámci ITI Ostravské, Jihlavské, Olomoucké a Zlínské aglomerace.
Kolik může projekt získat	Individuálně, podle rozsahu projektu a rozsahu úspor.
Procent podpory	Určuje se stanoveným výpočtovým nástrojem,
Příjem žádostí do	31.03.2025

Energetické úspory ve veřejných budovách (OPŽP, výzvy č. 63 a 64)

Popis dotace	Cílem 63. a 64. výzvy OPŽP je podpora komplexních projektů vedoucích ke zvýšení energetické účinnosti v gastro provozech, prádelnách a technologických zařízeních ve veřejných budovách a infrastruktuře.
Na co lze čerpat	Snížení energetické náročnosti veřejných budov a infrastruktury - gastroprovozů, provozu prádelen, u dalších technologických zařízení ve veřejných budovách a infrastruktuře.
Kdo může čerpat	všechny veřejné subjekty
Kolik může projekt získat	na základě kumulativního rozpočtu
Procent podpory	50 %
Příjem žádostí do	03.03.2025

Energetické úspory veřejných budov (Výzva č. 8 NPŽP)

Popis dotace	Podpora energeticky úsporné renovace primárně s využitím OZE
Na co lze čerpat	Zateplení obálky budovy, včetně výměny jejich výplní, zajištění řízeného větrání, vnějších pohyblivých stínících prvků, instalace účinných technologií snižujících spotřebu energie. Výstavba či rekonstrukce OZE. Dále: rekonstrukce otopné soustavy, modernizace vnitřního osvětlení, zavedení energetického managementu.
Kdo může čerpat	obce, kraje, dobrovolné svazky obcí, státní či národní podniky, Správa železnic, státní organizace, státní příspěvkové organizace, veřejné výzkumné instituce a výzkumné organizace, veřejnoprávní instituce, Městské části hl. města Prahy, příspěvkové organizace územních samosprávných celků, vysoké školy, školy a školská zařízení a školské právnické osoby, nestátní neziskové organizace, (obecně prospěšné společnosti, nadace, nadační fondy, ústavy, spolky), církve a náboženské společnosti a jejich svazky, obchodní společnosti vlastněné ze 100 % veřejným subjektem.
Kolik může projekt získat	Podle stupně rozsahu renovace budovy
Procent podpory	50-60% z celkových způsobilých nákladů projektu
Příjem žádostí do	31.12.2024

Energetické úspory veřejných budov na území hl. m. Prahy (MF, výzva ENERGov 1/2023)

Popis dotace	Podpora energeticky úsporných opatření na budovách veřejného sektoru na území NUTS II Praha
Na co lze čerpat	Snížení energetické náročnosti, modernizace vnitřního osvětlení, instalace vnější stínící techniky, technologie pro využití šedých a srážkových vod, výstavba či rekonstrukce OZE
Kdo může čerpat	Městské části, obce, DSO, kraje, veřejnoprávní instituce, příspěvkové organizace zřízené OSS a ÚSC, organizační složky státu, veřejné instituce, výzkumné organizace, školy a školská zařízení, nadace, církve, státní podniky, státní organizace, obchodní společnosti a družstva 100% vlastněné veřejným subjektem

Kolik může projekt získat	Podle stupně rozsahu renovace budovy
Procent podpory	Podle stupně rozsahu renovace budovy
Příjem žádostí do	31.12.2024

Snížení energetické náročnosti budov ve vlastnictví organizačních složek státu (Výzva č. 4/2024 NPO)

Popis dotace	Dotaci na komplexní revitalizaci budov s cílem snížení konečné spotřeby energie a dosažení úspory primární energie z neobnovitelných zdrojů ve výši 30 %.
Na co lze čerpat	stavební úpravy, výměna zdroje vytápění, chlazení, fotovoltaické systémy, opatření s vlivem na energetickou náročnost budov
Kdo může čerpat	organizační složky státu
Kolik může projekt získat	není stanoveno
Procent podpory	100 %
Příjem žádostí do	31.10..2025

3.) Finanční podpory (dotace/úvěry) pro podnikatelský sektor

Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost OPTAK cílí na podporu opatření přispívajících ke snížení energetické náročnosti podnikatelského sektoru. V konkrétní rovině se jedná o snížení energetické náročnosti při provozu budov a výrobních technologií. Projekty jsou postaveny na mixu opatření spočívajících v zateplení budov, obnovy výrobní technologie v podobě výměny energeticky neefektivních strojů, zvýšení energetické účinnosti technických zařízení budov, osvětlení budov, modernizace a rekonstrukce rozvodů, instalaci zařízení na využívání obnovitelných zdrojů energií nebo například o zavedení a modernizaci systémů měření.

Modernizační fond slouží pro modernizaci energetického odvětví, a to zejména pro projekty přispívající k výstavbě nových obnovitelných zdrojů energie, dekarbonizaci teplárenství, zvyšování energetické účinnosti a dekarbonizaci průmyslu, dekarbonizaci a modernizaci dopravy, energetickým úsporám v budovách a veřejnému osvětlení a rozvoji komunitní energetiky. Obecně podporuje přechod tepláren na čisté zdroje energie, a

modernizaci soustav zásobování tepelnou energií.

Operační program spravedlivá transformace primárně cílí na zmírnění socioekonomických dopadů zelené transformace v rámci Karlovarského, Moravskoslezského a Ústeckého kraje. Ačkoliv podpora energetické účinnosti není hlavním cílem programu, prostředky programu lze čerpat i právě pro tyto účely. Vybrané výzvy programu konkrétně podporují investice do zařízení využívajících energie z obnovitelných zdrojů nebo rekonstrukce a modernizace sítí dálkového vytápění, stejně tak jako investice do výroby tepla výhradně na základě obnovitelných zdrojů energie.

Vybrané výzvy:

Úspory energie II (OP TAK)

Popis dotace	Účelem programu je podpora opatření přispívající k úspoře konečné spotřeby energie, např. pořízení šetrnějších strojů, zateplení budov, výměny oken a další.
Na co lze čerpat	Mix opatření spočívající v zateplení obálky budov (obvodové stěny výplně, střecha) spolu s možnou výměnou energeticky neefektivních strojů - obnova výrobní technologie, osvětlení budov, modernizací a rekonstrukcí rozvodů elektřiny, plynu a tepla, obnovitelné zdroje energie - fotovoltaické systémy, solární termické systémy, tepelná čerpadla apod., zavedení a modernizace systémů měření, využití odpadní energie ve výrobních procesech. Podporována je i projektová dokumentace a energetické posudky, inženýring a organizace zadávacích řízení.
Kdo může čerpat	Podniky všech velikostí (mimo místo realizace NUTS II Praha, žadatel zde může mít sídlo)
Kolik může projekt získat	0,6 - 740 mil. Kč
Procent podpory	30 - 80 %
Příjem žádostí do	30.10.2025

Udržitelné hospodaření s vodou I (OP TAK)

Popis dotace	Výzva se zaměří na recyklaci a úspory vody ve výrobních i nevýrobních podnicích.
Na co lze čerpat	Úspora spotřeby vody v rámci hospodaření podniku: zvýšení účinností rozvodů, snížení spotřeby vody technologií při zachování jejich produktivity, využití dešťové vody v rámci hospodaření podniku, recyklací nebo cirkulací vody v rámci hospodaření podniku.
Kdo může čerpat	Malé, střední i velké podniky (vyjma hl. m. Prahy)
Kolik může projekt získat	1 - 100 mil. Kč
Procent podpory	40 - 60 % dle velikosti podniku
Příjem žádostí do	27.12.2024

Nové obnovitelné zdroje v energetice (RES+ výzva 1/2024 Modernizačního fondu)

Popis dotace	Instalace nebo modernizace obnovitelných zdrojů energie
Na co lze čerpat	Samostatné projekty FVE s jedním předávacím místem do distribuční nebo přenosové soustavy. Sdružené projekty FVE, které zahrnují více dílčích projektů s více než jedním předávacím místem do DS/PS bez společného řídicího systému. Instalovaný výkon sdruženého projektu je dán součtem instalovaných výkonů jednotlivých dílčích FVE. Systémy pro akumulaci elektrické energie mohou být podpořeny pouze jako součást komplexního projektu FVE.
Kdo může čerpat	Držitelé licence pro podnikání v energetických odvětvích (výroba elektřiny). Žadatelé bez licence, jež provoz zajistí smluvně licencovaným subjektem.
Kolik může projekt získat	Maximální výše dotace: určená výpočtem dle parametrů projektu.
Procent podpory	Výsledná podpora nesmí překročit 30 % z způsobilých výdajů projektu.
Příjem žádostí do	31.12.2024

Obnovitelné zdroje energie - malé vodní elektrárny (OP TAK)

Popis dotace	Dotační výzva přináší finanční podporu až 100 mil. Kč na výstavbu nebo modernizaci malé vodní elektrárny.
Na co lze čerpat	Dotace pomůže financovat výstavbu nebo modernizaci malé vodní elektrárny do 10 Mwe.
Kdo může čerpat	Malé, střední i velké podniky (mimo území Prahy)
Kolik může projekt získat	1 - 100 mil. Kč
Procent podpory	45 - 65 %
Příjem žádostí do	30.6.2025

Obnovitelné zdroje energie - biomasa (OP TAK)

Popis dotace	Dotační výzva podporuje investice do zdrojů tepla z biomasy
Na co lze čerpat	Výstavba a rekonstrukce zdrojů: (1) tepla z biomasy, (2) kombinované výroby elektřiny a tepla z biomasy a (3) vyvedení tepla ze stávajících výroben elektřiny (bioplynové stanice k výrobě elektřiny a tepla) pomocí tepelných rozvodných zařízení do místa spotřeby.
Kdo může čerpat	Podnik bez ohledu na velikost
Kolik může projekt získat	Bude přesně známo po vyhlášení výzvy
Procent podpory	30 - 80 % dle regionu a velikosti žadatele
Příjem žádostí do	09.01.2026

Zvýhodněné úvěry národní rozvojové banky

Bezúročný úvěr FWE (NRB)

Typ úvěru	Bezúročný úvěr FWE
Na co lze čerpat	Na financování projektů vedoucích ke snížení nákladů na energie a zvýšení energetické nezávislosti prostřednictvím investic do solární energetiky
Kdo může čerpat	Podnikatelé bez rozdílu velikosti
Kolik může projekt získat	500 000 – 3 000 000 CZK
Úroková sazba	0 %
Doba čerpání	Až dva roky

Úspory energií (NRB)

Typ úvěru	Zvýhodněný úvěr „Úspory energií“
Na co lze čerpat	Na financování projektů vedoucích k úspoře energií., včetně příspěvku na energetický posudek
Kdo může čerpat	Podnikatelé na projekty realizované na území ČR s výjimkou hl. m. Prahy

Kolik může projekt získat	500 000 – 60 000 000 CZK
Úroková sazba	Zvýhodněná úroková sazba bez poplatků
Doba čerpání	Individuálně

ENERG (NRB)

Typ úvěru	Úvěr ENERG
Na co lze čerpat	Bezúročný úvěr k financování investičních projektů na úspory energií , včetně finančního příspěvku na pořízení energetického posudku
Kdo může čerpat	Podnikatelé bez rozdílu velikosti
Kolik může projekt získat	500 000 – 60 000 000 CZK
Úroková sazba	0 %
Doba čerpání	Individuálně

Podřízený úvěr NPO (NRB)

Typ úvěru	Podřízený úvěr NPO
Na co lze čerpat	Bezúročný úvěr k financování investičních projektů na úspory energií , včetně finančního příspěvku na pořízení energetického posudku
Kdo může čerpat	Malé a střední podniky, OSVČ
Kolik může projekt získat	500 000 – 60 000 000 CZK
Úroková sazba	Individuálně od 0%
Doba čerpání	Individuálně

Bezúročný úvěr TRANSFORMACE (NRB)

Typ úvěru	Bezúročný úvěr TRANSFORMACE
Na co lze čerpat	Na investiční projekty , které významně nepoškozují životní prostředí

Kdo může čerpat	Malé a střední podniky v uhelných regionech
Kolik může projekt získat	500 000 – 100 000 000 CZK
Úroková sazba	0%, úvěr osvobozen od poplatků
Doba čerpání	Individuálně

4.) Finanční podpory pro domácnosti a bytové domy

Program Nová zelená úsporám je zaměřen na podporu snižování energetické náročnosti rodinných a bytových domů. Podporovány jsou dílčí i komplexní renovace rezidenčních budov. Dotaci je možno také čerpat na výstavbu či nákup nového rodinného domu s velmi nízkou energetickou náročností, výměnu neekologických kotlů a kamen, environmentálně šetrné způsoby vytápění, tepelná čerpadla, přípravu teplé vody, zpětné získávání tepla z odpadní vody a instalaci obnovitelných zdrojů energie a systémů řízeného větrání s rekuperací. Čerpat příspěvek je ale také možné na efektivní zachytávání a využití dešťové a odpadní vody, výstavbu zelených střech a spolu se zateplením také na instalaci stínící techniky. Nově program poskytuje podporu i na pořízení a instalaci dobíjecí stanice pro elektromobily a u bytových domů i výsadbu komunitní zeleně. Výše podpory může v závislosti na provedených opatřeních dosáhnout až 50 % celkových výdajů.

Oprava dům po babičce v Nové zelené úsporám je nový dotační program, který nabídne domácnostem zálohové financování komplexních renovací nemovitostí s cílem výrazně si snížit výdaje za bydlení, přičemž je možné získat finanční podporu až jeden milion korun. Úspěšní žadatelé zároveň získají možnost čerpat zvýhodněný úvěr ze stavebních spořitelén. Kromě komplexního zateplení obvodových stěn, střechy, stropů a podlah, je možné žádat o podporu dalších úsporných opatření – instalace fotovoltaiky, výměna zdroje tepla, příprava teplé vody a solární ohřev, řízené větrání s rekuperací, dešťová a odpadní voda, zelená střecha nebo dobíjecí bod pro automobil.

Program Nová zelená úsporám Light cílí na nízkopříjmové domácnosti (senioři a lidé pobírající dávky na bydlení) jakožto nejvíce ohrožené skupině energetickou chudobou. Oproti „tradiční“ Nové zelené úsporám může být žadatelům podpora vyplacena předem, a příjemci podpory tak nemusí vynakládat žádné vstupní investice. Výše dotace může přitom dosáhnout až 100 % přímých realizačních výdajů, na jeden rodinný dům takto můžete získat až 240 tisíc korun. Konkrétní podporovaná opatření, představují zateplení fasády, stropu, střechy a podlahy, výměna oken a vchodových dveří jako i solárních systémů na ohřev vody, výměnu zdroje tepla provedených po 12. září 2022.

Program PANEL poskytuje formou zvýhodněných úvěrů vlastníkům bytových domů podporu snižování energetické náročnosti těchto budov, opravy jejich poruch, opravy a modernizaci společných prostor a bytových jader. Konkrétně lze úvěr čerpat například na provedení dodatečné tepelné izolace obvodového pláště, zateplení střechy či vybraných vnitřních konstrukcí. Podporována je ale i instalace termosolárních panelů sloužících k přípravě tepla nebo teplé vody nebo kupříkladu na opravu či výměnu vstupních dveří. Žádosti do programu se přijímají kontinuálně a výše úvěru je možné čerpat až do 90 % způsobilých výdajů.

Vybrané dotační podpory

Nová zelená úsporám

Popis dotace	Snížení energetické náročnosti rodinných a bytových domů
Na co lze čerpat	Zateplení obálky domu, vč. výměny výplní, výměna zdroje tepla, FWE, dešťová nádrž, zelené střechy, využití tepla z odpadní vody, ekomobilita, příprava teplé vody. Podpora projektové přípravy Jednorázová podpora na nový dům splňující podmínky novostavby dle programu NZÚ.
Kdo může čerpat	Majitelé nemovitostí dle zápisu v Katastru nemovitostí
Kolik může projekt získat	Individuálně dle rozsahu projektu a míře úspory energie
Procent podpory	Až 50% jednotkových nákladů na daný typ opatření, u vybraných opatření paušální výše podpory
Příjem žádostí do	31.12.2028

Nová zelená úsporám/Oprav dům po babičce

Popis dotace	Snížení energetické náročnosti rodinných domů
Na co lze čerpat	Zateplení obálky domu, vč. výměny výplní, výměna zdroje tepla, FWE, dešťová nádrž, zelené střechy, využití tepla z odpadní vody, ekomobilita, příprava teplé vody. Podpora projektové přípravy
Kdo může čerpat	Majitelé nemovitostí dle zápisu v Katastru nemovitostí . Projekt musí splnit podmínky programu ohledně úspory energií. (míra úspory v režimu „OPTIMAL klasické NZÚ)

Kolik může projekt získat	Individuálně dle rozsahu projektu a míře úspory energie
Procent podpory	50% jednotkových nákladů na daný typ opatření, u vybraných opatření paušální výše podpory
Příjem žádostí do	31.12.2028

PANEL 2013+ zvýhodněný úvěr

Popis úvěru	PANEL 2013+, zvýhodněný úvěr
Na co lze čerpat	Komplexní opravy a modernizace bytového fondu bez ohledu na technologii výstavby. Podporována jsou činnosti: snížení energetické náročnosti domu, opravy poruch domů, opravy a modernizace společných prostor, modernizace bytových jader. důraz je kladen na komplexnost oprav .
Kdo může čerpat	Vlastníci bytových domů, tedy družstva, společenství vlastníků, fyzické a právnické osoby, města, obce. Technologie výstavby bytového domu (panel, cihla) není rozhodující
Kolik může projekt získat	Individuálně dle rozsahu projektu a míře úspory energie
Příjem žádostí do	Kontinuální

Poznámka: žadatel může NRB požádat o dotaci na úhradu úroků.

Zdroje:

[MPO Efekt](#)

[Úspory energie – výzva II – API](#)

[1729758912harmonogram-v-zev-optak-2024-aktualizace-9.xlsx](#)

[Obnovitelné zdroje energie - biomasa | Erste Grantika Advisory a.s.](#)

[Obnovitelné zdroje energie – větrné elektrárny – výzva II – API](#)

[Nabídka dotací – Operační program Životní prostředí](#)

[Detail výzvy – NPŽP](#)

[PROPAMÁTKY | Financování - ENERGov č. 1/2023 – Energetické úspory veřejných budov na území hl. m. Prahy](#)

[Výzvy Modernizačního fondu – SFŽP ČR](#)

[Udržitelné hospodaření s vodou – výzva I. | OP TAK](#)

[Výhodné půjčky pro živnostníky - NRB](#)

[Informace pro příjemce podpory v programu PANEL/NOVÝ PANEL - NRB](#)

[Panel 2013+ - SFPI](#)

[Nová zelená úsporám](#)